Poglavlje 1

Leicester,
studeni, 1863.

Robert Blaisdell, deveti vojvoda od Clearmonta, nije se skrivao.

Istina, povukao se u knjižnicu na katu starog Obrtničkog doma. Žamor okupljenih u prizemlju u toj se prostoriji čuo tek kao prigušeno brujanje. Istina je bila i da u blizini knjižnice nije bilo nikoga. Također je istina i to da je stajao iza debelih plavo-sivih zavjesa od baršuna koje su ga skrivale od pogleda. A da bi onamo dospio, prvo je trebao pomaknuti tešku sofu presvučenu kožom.

Da, on to sve nije radio kako bi se sakrio – i ovo je ključna točka njegovog razmišljanja koje je uvijek bilo veoma logično – već da bi otvorio jedno okno, jedino koje se moglo otvoriti u stoljećima staroj strukturi žbuke i drvne građe, a ono se nalazilo baš iza te sofe.

Tako je stajao upravo tu, s cigarom u ruci čiji je dim uvlačio hladni jesenski zrak. Nije se skrivao, samo je želio sačuvati stare knjige od dima.

Sve bi to možda bilo uvjerljivo kad bi on bio pušač.

Stojeći mirno, kroz mutno je staklo prastarog okna uspio razabrati potamnjeli kamen crkve koja je stajala točno nasuprot njemu. Svjetlo ulične svjetiljke bacalo je nepomičnu sjenu na kolnik. Hrpu letaka, nekoć složenu uz vrata, jesenski je povjetarac digao i otpuhao na ulicu te je tako završila u lokvama.

Pravio je nered. Vrški nered. Nasmijao se i kroz prozor otresao pepeo s nataknute cigare. Pepeo, vrteći se, padne na pločnik.

Trgne ga tihi zvuk otvaranja vrata. Škripa drvenog poda koja je uslijedila nagna ga da se okrene od prozora. Netko se popeo gore i ušao u susjednu sobu. Koraci su bili laki. Ženski ili možda dječji. Začudo, bili su i vrlo oprezni. Većina onih koji se usred nekog koncerta upute u knjižnicu ima za to dobar razlog. Možda tajni ljubavni sastanak ili potraga za izgubljenim članom obitelji.

Sa svog položaja iza zavjese, Robert je mogao vidjeti samo mali dio knjižnice. Uljez, tko god on bio, približavao se, oprezno koračajući. Ta je osoba bila izvan njegova vidokruga – no nekako je bilo očito da se radi o ženi – čuo je mekane korake kako se prikradaju, zastaju svako malo kao da ispituju okruženje.

Nije nikoga zazvala ili nešto odlučno tražila. Niti je zvučalo kao da traži skrivenog ljubavnika. U stvari, koraci su kružili po određenom dijelu sobe.

Robertu je trebalo više od pola minute da shvati kako je predugo čekao da bi sad otkrio svoju nazočnost. Mogao si je zamisliti kako uzvikuje iskačući iza zavjese: „A-ha! Upravo sam se divio ovoj fasadi. Tu iza je vrlo ravnomjerno nanesena, jeste li to znali?"

Ona bi pomislila da je poludio. A dosad još nitko nije došao do takvog zaključka. I tako, umjesto da progovori, bacio je cigaru kroz prozor. Prevrtala se s kraja na kraj, narančasti se vrh žario, sve dok nije završila u lokvi i ugasila se.

Sve što je mogao vidjeti od sobe bila je polovica police za knjige, zadnja strana sofe te stol pokraj nje na kojem je stajala šahovska ploča s figurama. Igra je bila u tijeku; izgledalo je kao da crni pobjeđuje, ako se dobro sjećao pravila igre. Tko god bio s njim u prostoriji, prilazio je bliže i Robert se stisne uz prozor.

Ušla mu je u vidokrug.

Nije to bila jedna od mladih dama koje je ranije susreo u natrpanom predvorju. One su sve bile ljepotice koje su se nadale upravo njemu zapeti za oko. A ona – tkogod da jest – nije bila ljepotica.

Njezina tamna kosa bila je skupljena u strogu punđu na zatiljku. Usne su joj bile tanke, a nos oštar, pomalo dugačak. Bila je odjevena u tamno plavu opravu obrubljenu vrpcom boje slonovače – nije bilo nikakve čipke ili ukrasa, samo obična tkanina. Čak je i kroj njezine oprave graničio sa strogošću: struk stegnut tako jako da se čudio kako je mogla disati, a rukavi ravno krojeni od ramena do šaka bez centimetra materijala viška koji bi malo ublažio strogost cijelog prizora.

Nije ga vidjela kako stoji iza zavjese. Nakrivila je glavu promatrajući šahovsku ploču na način na koji bi član Lige za trezvenost gledao bocu konjaka; kao na zlo koje treba istjerati molitvom i pjesmom – a ako ni to ne pomogne, onda prijekim sudom.

Napravila je jedan oprezan korak naprijed, pa drugi. Potom je zavukla ruku u svilenu torbicu koja joj je visjela na zapešću i izvukla naočale.

Naočale su njezinom licu trebale dati stroži izraz, no čim ih je stavila, pogled joj se smekšao.

Pogrešno ju je procijenio. Oči joj nisu bile prijezirno stisnute, već je samo bila škiljila. Nije strogost bila ono što je vidio u njenom pogledu, već nešto sasvim drugo – nešto što još nije mogao dokučiti. Posegla je za crnim lovcem i stala ga okretati u ruci. Nije mu bilo jasno zašto bi neka figura zaslužila takvu pozornost. Bila je načinjena od čistog drva, izrezbarena osrednjom vještinom. A opet, ona ju je proučavala sjajnim i širom otvorenim očima.

I tada, neobjašnjivo, podigne figuru prema usnama i poljubi je.

Robert je gledao ukipivši se. Osjećao se kao uljez na sastanku neke žene s ljubavnikom. Ovo je žena koja ima tajne i ne želi ih dijeliti s drugima.

Jedna su vrata niz hodnik zaškripala i ponovno se otvorila.

Ženine se oči raširе od straha. U panici se ogleda oko sebe, žurno krene prema sofi, čučnuvši kako bi se sakrila, sramotno posrne te završi samo pola metra od njega. Ni tada nije uočila Roberta; sklupčala se, povukavši haljinu iza sofe, dišući kratko i plitko.

Kako je bilo dobro što je bio gurnuo tu sofu natrag za petnaestak centimetara. Ona nikako ne bi mogla smjestiti sve te suknje iza sebe da Robert to nije bio napravio.

Ruka joj je i dalje čvrsto stiskala šahovsku figuru koju je zatim panično gurnula ispod sofe.

Ovoga puta neka osoba težih koraka uđe u prostoriju.

„Minnie?" reče jedan muški glas, „Gospođice Pursling? Jeste li tu?"

Nos joj se namršti i ona se povuče natrag prema zidu. Nije odgovorila.

„Joj, čovječe." Još jedan glas koji Robert nije prepoznao – mlad i pomalo nerazgovijetan od previše alkohola. „Nimalo ti ne zavidim na ovoj."

„Ne vrijeđaj moju buduću zaručnicu", odgovori prvi glas. „Znaš da je ona savršena za mene."

„Ta stidljiva mala mišica je savršena za tebe?"

„Ona će biti dobra domaćica. Brinuti se da mi bude udobno. Brinut će se o djeci i neće se žaliti na moje ljubavnice." Začulo se škripanje jedne šarke – bio je to bez sumnje zvuk otvaranja staklenih vrata police s knjigama.

„Gardley, što to radiš?" upita onaj pripiti čovjek. „Tražiš je među njemačkim knjigama? Mislim da se tu ne bi mogla uklopiti." Ovo je bilo popraćeno ružnim smijehom.

Gardley. To zasigurno nije stariji gospodin Gardley, vlasnik destilerije, s obzirom na to da je glas koji se čuo pripadao mlađoj osobi od njega. Zasigurno se radi o mlađem gospodinu Gardleyu. Robert ga je jedanput vidio iz daleka – nije bio ni po čemu upečatljiv. Bio je to čovjek srednje visine, obične smeđe kose i donekle nalik na najmanje petoricu drugih koje je poznavao.

„Naprotiv", reče mladi Gardley. „Mislim da će se vrlo dobro uklopiti. Gospođica Pursling će kao supruga biti baš poput ovih knjiga. Kada ju poželim uzeti i čitati, bit će mi na raspolaganju. A kad mi ne bude do toga, čekat će strpljivo točno tamo gdje je

ostavim. Bit će ona vrlo ugodna supruga, Amese. Uostalom, mojoj majci se sviđa."

Robert se nije mogao sjetiti nikoga po imenu Ames. Slegne ramenima i pogleda dolje prema – pretpostavio je – gospođici Pursling. Želio je vidjeti kako je ona podnijela ovaj razgovor u kojem se svašta otkrilo. Nije bila nimalo iznenađena ili šokirana neromantičnim izjavama svojeg budućeg zaručnika. Umjesto toga, djelovala je rezignirano.

„Znaš, morat ćeš s njom u krevet", reče Ames.

„Točno, no ne baš često, hvala Bogu."

„Ona je obični mali glodavac. I kao svi glodavci, vjerojatno će skvičati kad ju se ubode."

Začuje se tupi udarac.

„Koji ti je vrag?" zacvili Ames.

„Pazi što govoriš", reče Gardley. „To je moja buduća žena."

Možda momak i nije bio baš tako loš.

Tada Gardley nastavi: „Ja sam jedini koji smije razmišljati o bockanju *tog* glodavca."

Gđica Pursling stisne usnice i pogleda prema gore kao da se moli nebesima. Ali u knjižnici nije bilo nebesa kojima bi se moglo moliti. I kada je pogledala prema gore, kroz otvor u zavjesi...

Pogled joj se susreo s Robertovim. Širom razrogači oči. Nije vrisnula, nije zastenjala. Nije se pomakla s mjesta ni za milimetar. Samo ga je strijeljala nijemim optužujućim pogledom punim mržnje. Nosnice su joj se raširile.

Robert nije mogao učiniti ništa drugo no ohrabrujuće joj se nasmiješiti i slabašno joj mahnuti.

Skinula je naočale i okrenula se od njega poput kraljice koja daje do znanja nekom podaniku da je audijencija završena. Morao se pribrati na trenutak i podsjetiti se na to da ona zapravo sjedi u hrpi suknji tu pred njegovim nogama. Kao i na to da iz ovog čudnog kuta može vidjeti njezin dekolte i malo niže, baš onaj dio tijela koji nije djelovao oštrim, već mekanim...

O tome ćeš kasnije razmišljati, prekorio je sam sebe i podigao pogled nekoliko centimetara. Kako se okrenula, on po prvi put opazi izblijedjeli ožiljak na njezinom lijevom obrazu, zapetljanu bijelu paukovu mrežu isprepletenih linija.

„Kamo god je taj tvoj mali miš otišao, ovdje nije", reče Ames. „Vjerojatno je u ženskom toaletu. Mislim da bismo se trebali vratiti zabavi. Uvijek možeš reći majci kako si s njom razgovarao u knjižnici."

„Imaš pravo", reče Gardley. „Naravno, ne moram spomenuti kako ona uopće nije bila nazočna tom razgovoru – čak i da je bila, sumnjam da bi sudjelovala u njemu."

Koraci se počnu udaljavati, vrata zaškripe još jednom i njih dvojica izađu.

Nakon što su izašli, gospođica Pursling nije okrenula glavu prema Robertu niti gnjevnim pogledom pokazala kako zna da je tu. Naprotiv, podigla se na koljena, stisnula ruku u šaku i stala udarati njome po tvrdom naslonu sofe – jednom, pa drugi put, udarajući tako jako da se sofa pomaknula naprijed od siline udaraca u koje je ugradila svih svojih pedesetak kilograma težine.

Uhvatio joj je zapešće prije nego je opet zamahnula. „Polako", rekao je. „Nećete se valjda povrijediti zbog njega. On toga nije vrijedan."

Zagledala se u njega širom otvorenih očiju.

Nije mu bilo jasno kako je itko mogao ovu ženu nazvati krotkom. Iz nje je prkos prštao na sve strane. Pustio ju je prije nego što se njen bijes popne po njegovoj ruci i potpuno ga proždre. Dovoljan mu je bio vlastiti gnjev.

„Ne obazirite se na mene", rekla je. „Očito si nisam u stanju pomoći."

Umalo je poskočio. Nije bio siguran što je očekivao od njezina glasa, kako bi trebao zvučati. Možda oštro i divlje, kako je njezin izgled nagovještavao? Možda je mislio da će joj glas zvučati poput skvičanja glodavca s kojim su je usporedili. No njezin je glas bio

dubok, topao i izrazito senzualan. Bila je to vrsta glasa koja ga ja odmah podsjetila na to da ona kleči, tu pred njim, s glavom u visini njegova međunožja.

I o tome ćeš kasnije razmišljati.

„Ja sam glodavac. Svi glodavci skviče kada ih ubodu." Još jedanput je udarila u sofu. Ukoliko ovako nastavi, raskrvariti će zglobove prstiju. „Planirate li me i vi ubosti?"

„Nipošto." Zalutale misli se ne broje, hvala Bogu; da je tako, svi bi muškarci zauvijek gorjeli u paklu.

„Volite se skrivati iza zavjesa i prisluškivati intimne razgovore?"

Robert osjeti kako mu se uši žare. „A vi se, kad čujete da vam dolazi zaručnik, uvijek sakrijete iza sofe?"

„Upravo tako", prkosno odgovori ona. „Zar niste čuli? Ja sam poput knjige koja je stavljena na pogrešno mjesto. Jednom će me njegove sluge pronaći u hrpi prašine tijekom proljetnog čišćenja. 'Ah', reći će batler. 'Evo gdje je gospođica Wilhelmina završila. Potpuno sam na nju zaboravio'."

Wilhelmina Pursling? Kakvog li groznog imena.

Duboko je uzdahnula. „Molim vas, nemojte nikome ništa reći. Ništa od ovoga." Zatvorila je oči i stisnula ih prstima. „Molim vas, samo otiđite, tko god da jeste."

Odgurnuo je zavjesu i zaobišao sofu. Otud ju nije mogao vidjeti. Mogao ju je samo zamisliti, sklupčanu na podu, bijesnu do suza.

„Minnie" , rekao je. Nije bilo pristojno zvati je tako intimno. No želio je isprobati kako je to izgovoriti njeno ime.

Nije odgovorila.

„Dat ću vam dvadeset minuta", reče on. „Ne siđete li dotad, dolazim po vas."

Prošlo je nekoliko trenutaka prije nego je odgovorila. Tada reče: „Dobra strana braka jest ta što vas osuđuje na monogamiju. Dovoljno mi je da mi jedan muškarac ograničava kretanje, zar ne?"

Zagledao se u sofu zbunjen i potom shvatio da je ona mislila kako joj prijeti da će je izvući van.

Robertu su mnoge stvari išle od ruke. Komunikacija sa ženama nije bila jedna od njih.

„Nisam tako mislio", zamucao je. „ Samo sam..." Prišao je sofi i povirio iza naslona. „Kad bi se žena do koje mi je stalo sakrila iza sofe, bilo bi mi drago da se netko pobrine za njezinu dobrobit."

Nastupi duga stanka. Tkanina oprave zašušti i ona pogleda prema njemu. Kosa joj je ispala iz čvrste punđe, ublažavajući joj crte lica i naglašavajući blijedi ožiljak na jednom obrazu. Nije bila lijepa, no... bila je vrlo zanimljiva. A i mogao bi je slušati kako govori cijelu noć.

Zagledala se u njega u nevjerici. „ Ah", reče ravnodušno, „vi pokušavate biti ljubazni." Zvučala je kao da joj takvo nešto nikada ne bi palo na pamet. Uzdahnula je i kimnula mu. "Vaša ljubaznost nije potrebna. Vidite, *ono*" – pokaže prema vratima iza kojih je nestao njezin budući zaručnik – „je najbolje čemu se mogu nadati. Upravo nešto takvo sam čekala godinama. Čim uspijem provariti samu pomisao na udaju za njega, vjenčat ćemo se."

Nije bilo ni tračka sarkazma u njezinu glasu. Ona ustane. Uvježbanim pokretom skupi kosu i poravna opravu kako bi ponovno izgledala savršeno dolično.

Tada se sagne i tapkajući rukom ispod sofe potraži figuru lovca koju je bila odbacila. Promotrila je šahovsku ploču, nakrivila glavu i tada vrlo pažljivo vratila figuru natrag na svoje mjesto.

Zatim je izašla iz prostorije, a on je ostao stajati na mjestu, pokušavajući odgonetnuti smisao njezinih riječi.

MINNIE JE SIŠLA stubama koje su vodile od knjižnice do mračnog vrta ispred Glavne dvorane. Srce joj je još uvijek jako lupalo. Na trenutak je pomislila kako će je on početi ispitivati poput nekog policajca. No to se nije dogodilo, uspjela je pobjeći bez ijednog pitanja. Sve je opet kako je uvijek bilo: tiho i zatupljujuće dosadno. Onako kako joj je odgovaralo. Tu se ničega ne mora bojati.

Udaljeni zvuci koncerta, koji je vrlo osrednje izvodio lokalni gudački kvartet, jedva su se čuli u vrtu. Tama je obojila vrt u sive nijanse. Ni po danjem svjetlu ne bi u njemu bilo mnoštvo boja; samo sivoplavi škriljevac posut po puteljku i ostarjela fasada drvom uokvirenih zidova. Poneki komad korova izbijao je između kamenih pločica, no i on je uvenuo. Bilo je vrlo malo boje u mračnom plavetnilu noći. Nekoliko tamnih figura stajalo je uz vrata dvorane s čašama punča u ruci. Sve je ovdje bilo prigušeno – slika, zvukovi, a i Minnini uzavreli osjećaji.

Koncert je privukao začuđujući broj ljudi. Velika je dvorana bila popunjena, sva mjesta zauzeta, a još mnogo gostiju je i stajalo. Bilo je neobično kako su jadni zvuci loše sviranog Beethovena privukli toliko mnoštvo, no gužva je uistinu bila velika. Nakon jednog pogleda na gomilu, želudac joj se zgrčio. Nije mogla ući u tu dvoranu.

Možda bi mogla odglumiti bolest.

Zapravo se ne bi morala puno pretvarati.

Ali...

Vrata iza nje se otvore. „ Gospođice Pursling. Dakle, tu ste.”

Minnie poskoči na zvuk glasa i brzo se okrene.

Obrtnički dom u Leicesteru bio je prastara građevina – jedna od rijetkih drvenih gradnji iz srednjeg vijeka koja je tijekom vremena odoljela raznim požarima. Kroz stoljeća joj je namjena bila vrlo raznolika. Bila je tu dvorana za skupove poput ovog današnjeg, mjesto za saslušanja koja je vodio gradonačelnik i njegovi vijećnici, kao i spremište za gradske ceremonijalne potrepštine. Čak su i jedan dio soba preuredili u ćelije za uhićenike, a dio zgrade napravljen od cigle koji je gledao na dvorište, pretvoren je u dom za šefa policije.

Noćas je dvorana bila zauzeta koncertom tako da nije očekivala nekoga iz gradonačelnikovih odaja.

Brzim i sigurnim koracima približavala joj se jedna zdepasta figura. „Lydia vas traži posljednjih pola sata. I ja, također.”

S usta joj se otme uzdah olakšanja. George Stevens bio je pristojan momak. Sigurno znatno bolji od dvojice prostaka od kojih je upravo pobjegla. On je bio kapetan gradskog pričuvnog sastava policije i zaručnik njezine najbolje prijateljice.

„Kapetane Stevens, ovdje je tako strašna gužva. Morala sam malo izaći na zrak."

„Tako dakle." Prišao joj je. Najprije se činio samo sjenkom. Potom je prišao dovoljno blizu da je mogla bez naočala razaznati pojedinosti njegova lica, te se on pretvori u poznati lik sa živahnim brkovima i nakostriješenim zaliscima.

„Vi baš ne volite gužvu." Zvučao je zabrinuto.

„Ne volim."

„Zašto?"

„Jednostavno ne volim, nikada nisam." Ali nekada je davno voljela gužvu. Maglovito se prisjetila gomile muškaraca koji su je okruživali, izvikivali njezino ime, želeći razgovarati s njom. U to vrijeme nije bilo ni govora o očijukanju – imala je samo osam godina i bila je od glave do pete obučena poput dječaka – no bilo je to vrijeme kad joj je energija mnoštva davala hrabrost, a nije joj grčila želudac.

Kapetan Stevens priđe i stane pokraj nje.

„Ne volim ni maline", Minnie doda. „Nadražuju mi grlo."

Oborio je pogled prema njoj, a mrki izraz lica mu objesi vrhove brkova. Protrljao je oči kao da nije bio siguran što vidi.

„Dajte, molim vas", Minnie reče sa smiješkom. „Nas se dvoje poznajemo godinama i vi jako dobro znate da ja oduvijek ne volim velike skupove."

„Tako je", reče on zamišljeno. „No, vidite, gospođice Pursling, ja sam prošli tjedan bio poslom u Manchesteru."

Ne reagiraj. Nagon je bio duboko ukorijenjen. Minnie je učinila sve kako bi zadržala nehajan smiješak te je nastavila ravnati opravu trudeći se da se ne vidi kako se ukočila od straha. No u ušima joj je tutnjalo, a srce je počelo nekontrolirano lupati.

„Da," začula je sebe kako govori. U ušima joj se vlastiti glas činio pretjerano visok i zasigurno previše britak. „Moj stari dom. Prošlo je mnogo vremena. Kako je sada tamo?"

„Nešto mi je bilo veoma čudno." Približi joj se još jedan korak. "Posjetio sam susjedstvo vaše pratete Caroline. Htio sam se samo pristojno javiti i prenijeti vijesti o vama onima koji vas se sjećaju kao djeteta. No nitko se nije mogao sjetiti da se Carolinina sestra udala. I kada sam pogledao u župni ured, nisam mogao naći zapis o vašem rođenju."

„To jest čudno." Minnie je gledala u pod. „ Ja baš i ne znam gdje sam upisana u knjigu rođenih. Morat ćete pitati pratetu Caroline."

„Ondje nitko nije čuo za vas. Vi ste odrasli u istom kraju u kojem i ona, zar ne?"

Vjetar je šibnuo kroz dvorište uz tugaljivi zvižduk. Minnino srce zalupa sličnim ritmom. *Ne sada. Ne sada. Molim te, nemoj se sada raspasti.*

„Nikada nisam voljela gužve", začuje svoj glas. „Čak ni tada. Kao dijete nisam baš imala brojna poznanstva."

„Hm."

„Bila sam zaista jako mlada kada smo otišli i bojim se da vam ne mogu pomoći. Jedva da se sjećam Manchestera. Moja prateta Caro, s druge strane..."

„Ne brine mene vaša prateta", reče on polako. "Vi znate da je očuvanje mira jedna od mojih dužnosti."

Stevens je oduvijek bio jako ozbiljan momak. Iako je pričuvni sastav policije prošle godine bio pozvan samo jednom, i to kako bi pomogao vatrogascima, on je svoj položaj uzimao jako ozbiljno.

Nije se više morala pretvarati da je zbunjena. „Ne razumijem. Kakve veze sve to ima sa očuvanjem mira?"

„Ovo su opasna vremena", naglasi on. „Ja sam bio dio pričuvnog sastava koji je srušio čartističke demonstracije iz '42. I nikada nisam zaboravio kako je sve to počelo."

„To ipak nema nikakve veze s..."

„Sjećam se dana prije nego je nasilje buknulo", nastavio je hladno. „Znam kako to započinje. Započinje tako što radnicima netko kaže da bi trebali imati pravo glasa umjesto da rade što im se kaže. Sastanci. Govori. Pamfleti. Čuo sam što ste govorili kao članica Radničke komisije za higijenu, gospođice Pursling. I to mi se ne sviđa. Ne sviđa mi se ni najmanje."

Glas mu je postao vrlo prijeteći i Minnine ruke zadrhte. „Ali ja sam samo rekla..."

„Znam ja što ste vi rekli. U to vrijeme pripisao sam to čistoj naivnosti. Sada znam istinu. Vi niste ona kojom se predstavljate. Vi lažete."

Srce joj brže zakuca. Bacila je pogled na jednu skupinu koja je stajala tri metra dalje s njene lijeve strane. Jedna od djevojaka je pila punč i hihotala se. Sigurno, ako bi vrisnula...

No vrisak joj ne bi pomogao. Koliko god se to činilo nemogućim, netko je otkrio istinu.

„Ne mogu biti siguran", on reče, „no imam strašan predosjećaj da nešto nije u redu. Vi ste zasigurno dio *svega toga*." Uz ove riječi gurnuo je komad papira prema njoj, zamalo je udarivši u prsnu kost.

Bez razmišljanja je uzela komad papira i podigla ga prema svjetlu koje je dopiralo kroz prozor. Za trenutak se upitala u što to gleda, možda neki novinski članak? Bilo je mnogo takvih novinskih članaka, no papir nije bio novinski. A možda je to bio njezin rodni list. To bi svakako bilo jako loše. Izvadila je naočale iz džepa.

Kada je napokon pročitala o čemu se radi, zamalo se počela smijati od olakšanja. Od svega za što ju je mogao optužiti – od svih laži koje je bila izrekla, počevši od vlastitog imena – on je mislio da je umiješana u *ovo*? Stevens joj je dao letak, isti onakav koji se pojavio na zidovima tvornica i u hrpama koje su se našle pred vratima crkve.

RADNICI, pisalo je velikim slovima u naslovu. A ispod: ORGANIZIRAJTE SE, ORGANIZIRAJTE SE, ORGANIZIRAJTE SE!!!!!

„O ne", pobunila se. „Nisam ovo vidjela nikad u svom životu. To zaista *nije* nešto što bi me zanimalo." Kao prvo, bila je prilično uvjerena da je nakazna svaka rečenica koja sadržava više uskličnika nego riječi.

„Može ih se naći svuda po gradu", zareži on. „Netko je za ovo odgovoran." Podigao je jedan prst. „Vi ste se dobrovoljno javili napisati letke za Radničku komisiju za higijenu. To vam daje izgovor za posjet gradskim tiskarama."

„Ali..."

Podigao je drugi prst. „Vi ste predložili da radnici budu uključeni u Komisiju."

„Samo sam rekla da treba pitati radnike imaju li pristup tekućoj vodi! Da ih to nismo pitali, sav naš napor za unaprjeđenje zdravlja bi bio uzaludan. Velika je razlika između toga i poziva da se organiziraju."

I treći prst. „Vaše pratete su također članice one grozne udruge za hranu i slučajno znam da ste upravo vi proveli te ideje."

„To je bio samo posao! Kakve veze ima gdje prodajemo kupus?"

Stevens je uperio ona svoja tri prsta u nju. „Sve to ima isti obrazac. Vi suosjećate s radnicima i niste ona kojom se predstavljate. *Netko* im pomaže tiskati te letke. Mislite da sam glup, a potpisali ste se na njih." Pokazao je prema dnu letka. Na kraju je pisalo jedno ime. Zaškiljila je prema tekstu kroz naočale.

No to nije bilo ime, već pseudonim.

De minimis, pročitala je. Nikad nije učila latinski, no znala je nešto talijanskog i dosta francuskog i shvatila je da bi to trebalo značiti nešto kao 'tričarija'. Sitnica.

„Ne razumijem." Odmahnula je zbunjeno glavom. „Kakve ovo ima veze sa mnom?"

„De. Minnie. Miss[1]." Slogove je izgovarao odvojeno kako bi to ime zazvučalo vrlo prijeteće. „Mislite da sam budala, *gospođice Minnie?"*

1) *Miss* na engleskom znači gospođica *(op. prev.)*

Zvučalo je strašno logično, a opet toliko pogrešno da se mogla samo slatko nasmijati na sve to. Jedino što posljedice ove šale nisu bile nimalo zabavne.

„Nemam nikakvih dokaza", reče on, „i kako je vaše prijateljstvo s mojom budućom suprugom opće poznata stvar, nemam nikakve želje vidjeti vas javno poniženu i optuženu za nekakve kriminalne radnje."

„Kriminalne radnje!" ponovila je u nevjerici.

„Shvatite ovo kao upozorenje. Ukoliko nastavite s *ovim"* – kvrcnuo je papir u njezinim rukama –„otkrit ću istinu o vašem podrijetlu. Dokazat ću da vi stojite iza ovoga. I uništit ću vas."

„Ja nemam ništa s tim!" protestirala je, no bilo je to uzaludno. On se već bio okrenuo.

Čvrsto je stisnula letak u ruci. Kakav vražji obrat. Stevens je krenuo s pogrešnog polazišta, ali pronašao je pravi trag. Bude li ga slijedio, otkrit će sve. Minninu prošlost. Njezino pravo ime. I što je najgore, njezine grijehe – davno zakopane, ali ne i mrtve.

De minimis.

Tanka je crta između propasti i spasa. Vrlo tanka, no nije ju bila spremna izgubiti.